| | |
|---|---|
| หัวข้อวิทยานิพนธ์ | ปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาลเมือง: ศึกษากรณีตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 |
| คำสำคัญ | อำนาจหน้าที่ / กำนันและผู้ใหญ่บ้าน |
| ชื่อนักศึกษา | สุรเชษฐ์ แก้วคำ |
| อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ | ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ประทีป ทับอัตตานนท์<br>รองศาสตราจารย์ สุวิทย์ นิ่มน้อย |
| ระดับการศึกษา | นิติศาสตรมหาบัณฑิต |
| คณะ | บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี |
| พ.ศ. | 2555 |

## บทคัดย่อ

มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 ที่บัญญัติมิให้มีการใช้กฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ในส่วนที่บัญญัติถึงการแต่งตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและให้บรรดาบุคคลที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พ้นจากตำแหน่งหน้าที่เฉพาะในเขตเทศบาลเมือง ภายใน 1 ปี นับแต่วันที่ได้มีการประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะท้องถิ่นใดเป็นเทศบาลเมืองเป็นเหตุให้ไม่มีบุคคลากรของฝ่ายปกครองในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 จึงเท่ากับเป็นการยกเลิกพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่พระพุทธศักราช 2457 ไปโดยปริยาย ทำให้การรักษาความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้าน การอำนวยความเป็นธรรม การบำบัดทุกข์ บำรุงสุขแก่ประชาชนขาดประสิทธิภาพเป็นผลให้เกิดปัญหาสังคมต่าง ๆ ตามมา เช่น ปัญหาการประทุษร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ปัญหาแพร่ระบาดของยาเสพติด ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนไม่มีคนกลางในการประสานหรืออำนวยความสะดวกในการติดต่อหรือรับบริการกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีการประชุมราษฎรเพื่อชี้แจงกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ เมื่อมิให้มีการแต่งตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจึงไม่มีคณะกรรมการหมู่บ้านที่จะปฏิบัติหน้าที่ไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทในหมู่บ้าน เมื่อเกิดปัญหาข้อพิพาทขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน จึงไม่มีคณะผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้นให้ยุติลงในชั้นหมู่บ้าน/ชุมชน ส่งผลให้มีคดีความมาสู่ศาลมากขึ้น สิ้นเปลืองงบประมาณทั้งของคู่ความและของราชการและการยกเว้นไม่ให้มีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาลเมืองนั้น ยังส่งผลให้การบริหารราชการแผ่นดินโดยเฉพาะราชการส่วนภูมิภาคระดับ จังหวัด อำเภอ ขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้

SPU CHONBURI

ช่วยเหลือนายอำเภอในการนำนโยบายข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี มติคณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม ไปปฏิบัติให้บรรลุผลทั่วทุกตำบล หมู่บ้าน

จากการศึกษาพบว่ากำนัน และผู้ใหญ่บ้าน มีอำนาจและหน้าที่เน้นหนักไปในเรื่องการรักษาความสงบเรียบร้อย การอำนวยความเป็นธรรมให้แก่ราษฎร การไกล่เกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาท การเป็นคนกลางประสานงานระหว่างราษฎรและส่วนราชการต่าง ๆ ส่วนเทศบาลเมืองจะมีอำนาจหน้าที่เน้นหนักไปในด้านการจัดทำบริการสาธารณะ การบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ จัดให้มีไฟฟ้า ประปา สาธารณูปโภค สาธารณูปการต่างๆ จึงไม่ได้มีความซ้ำซ้อนกับอำนาจและหน้าที่ ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านแต่อย่างใด

จากการศึกษาดังกล่าวผู้ศึกษาเห็นว่าในด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อยในตำบล หมู่บ้านนั้น ทางราชการจำเป็นต้องอาศัยกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ช่วยเป็นหูเป็นตาให้แก่เจ้าหน้าที่ของบ้านเมืองอยู่เช่นเดิม เช่น การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การเป็นแหล่งข่าวให้กับทางราชการ ทั้งนี้เนื่องจากกำนัน และผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ที่อยู่ในพื้นที่และมีความใกล้ชิดกับราษฎรมากกว่าราชการ มีข้อมูลปัญหาความต้องการต่าง ๆ ของประชาชนเป็นอย่างดี จึงสมควรให้มีการแก้ไขกฎหมายให้มีการแต่งตั้งกำนันและผู้ใหญ่บ้านให้ครบทุกหมู่บ้านเช่นเดิม แม้ว่าจะมีการยกระดับฐานะท้องถิ่นใดให้เป็นเทศบาลเมืองหรือเทศบาลนครก็ตาม

SPU CHONBURI

| | |
|---|---|
| Thesis Title | Legal Problems and Obstruction related with Power and Duty of Sub-District headman and village headman in city Municipality area: A Case study under Section 4 of the Municipality Act of 1953 |
| Keywords | Power and Duty / Sub-district Headman and Village Human |
| Student | Surachet Kaewkham |
| Thesis Advisors | Assistant Professor (Senior) Pratheep Thabattanont<br>Associate Professor Suwit Nimnoi |
| Level of Study | Master of Laws |
| Faculty | Graduate School, Sripatum University Chonburi Campus |
| Year | 2012 |


## ABSTRACT


Section 4 of the Municipality Act of 1953 provided that there should not be the use of the Local Government Act with regard to appointment of sub-district headman and village headman and provided that sub-district headman and village headman should be out of specific positions and duty in city municipality area, within one year from the day there is notification of Ministry of Interior, to upgrade any local area to be city municipality. This caused problem that there were no governing officers for performing duty under the Local Government Act of 1914; so it is as if the Local Government Act of 1914 was cancelled automatically. It caused keeping of peace in villages, providing of fairness, relieving of suffering, maintaining of people's happiness to lack efficiency, causing social problems, for example, problems of attacking life and properties of people in villages/communities, spreading of drug; people in villages/communities do not have mediators for coordinating or facilitating in contacting or receiving service from government agencies, government working units or local governing organizations; there is no citizen meeting to explain about law or regulations of the government. When there is no appointment of sub-district headman and village headman, there is no village committee for performing duty of compromising of dispute in villages. When there is problem of dispute in village/community, there is no dispute compromising committee to settle the problems in village/community; causing


SPU CHONBURI

to have more cases filed to the courts and budget of litigants and government is lost. When there is exemption and there is no appointment of sub-district headman and village headman in city municipality, it causes the country administration, especially government work in regional level, province, or district, to lack efficiency; as sub-district headman and village headman helped district chief to bring policy and instruction of prime minister, resolution of the cabinet, ministries, bureaus, departments to perform for successful achievement in every sub-district and every village.

From the study it was found that sub-district headman and village headman had power and duty which were emphasized on keeping of peace, facilitating fairness to citizens, compromising of disputes, being mediators for coordination between citizens and government agencies. City municipality had power and duty emphasizing arrangement of public service, maintenance of land and water way, arrangement of electricity, water supply, public utilities, public service; so it did not overlap with the power and duty of sub-district headman and village headman.

From the study, the researcher considered that in governing and keeping of peace in a sub-district or in a village, the government had necessity to use sub-district headman and village headman as assistants to government officers as usual. For example, prevention and suppression of drug, being source of news to the government. As sub-district headman and village headman are people living in the area and live nearer to citizens than the government, having information about needs and wants of people, it is necessary for amending law in order to appoint sub-district headman and village headman in every village as usual, even though there was upgrade of local area to be city municipality or large city municipality.

SPU CHONBURI